

Bidrag

til

Kundskab om Thronhjemsfjordens Fauna,

ved V. Storm.

Disse Bidrag omhandle hovedsagelig kun Resultatet af de Bundskrabninger, som jeg i sidste Sommer foretog ved de af Selskabet dertil bestemte Midler, samt nogle Sødyr af Vertebraternes Række, som i det sidste Aar ere erholdte til Selskabets Samling. Dennes Forøgelse har forøvrigt været saa ringe, at den ikke kan blive Gjenstand for specificeret Beretning, dels formedelst Samlingens Indflytning i de nye Lokaler dels paa Grund af et Par større Præparationsarbejder:

Omkring den 1ste April strandede ved Tutterøen et Par af den saakaldte „Stourhenning“ *Orca gladiator* Lacepède (Delphinus orca Lin.), men Efterretningen herom kom for sent, saa at kun nogle Skeletdele deraf erholdtes. Aldeles paa samme Sted — en langt udstikkende Grund paa Øens Sydside, bemærkedes omkr. 1ste Juni atter et Par med en Unge, af hvilke Hunnen (*Orca Schlegelii* Liljeb.) blev dræbt og Huden saavel som Skelettet præpareret for Samlingen; det sidste er dog endnu ikke opstillet. Det udstoppede Exemplar har en Længde af 5,25 Meter; Rygfinnens Høide (henv. 600 mm.) er lig Bredden ved Roden; Brystfinnens Længde er 690 mm., dens største Bredde 380 mm. og Halefinnens Bredde 1,32 Meter. Tændernes Antal er foruden de smaa Fortænder $1\frac{1}{2}$ paa hver Side. Farven er ganske som i Lilljeborgs „Sveriges och Norges Ryggradsdjur“ omtalt; den chocoladefarvede Flek bag Rygfimen var ganske tydelig paa det friske Exemplar. I Ventriclen fandtes som sædvanligt Cranier og andre Dele af Niser (*Phocæna communis*) og Sæler (*Phoca vitulina*).

Forøvrigt sees denne Art ret hyppigt her i Fjorden. Under mit Ophold ved Stadsbygden i Sommer bemærkedes flere Gange et Par med Unge, af hvilke Hannen havde en overordentlig høj Rygfinne. Hvorvidt dette har været den nævnte Art eller *Orca Eschrichtii*, der skal have en højere Finne, kan ikke afgjøres, ligesaa lidt som det nogensinde er opklaret, hvilke Arter der betegnes med de forskjellige Trivialnavne.

Af *Fiske* skal jeg omtale nogle Arter som Supplement til mine forrige Beretninger herom:

I Bundskraben erholdtes fra 180 Favnes Dyb ved Galgeneset i Rissen en liden Fisk, som jeg henfører til *Cottunculus microps* Collett, Norges Fiske 1874, ihvorvel den navnlig ved den mindre hvælvede Form afviger fra det der beskrevne Exemplar, som var det eneste, man kjendte af denne Art, der opdagedes ved Hammerfest, men senere sees at være fundet i 3 Exemplarer paa den sidste Atlanterhavsexpedition i Havet udenfor Finmarkens og Spitsbergens Kyster (R. Collett, Fiske fra Nordhavsexpeditionen, Chria. Vidensk. Selsk. Forh. 1878).*)

(Af den ved vore Kyster idetheletaget sjeldne Sværdfisk *Xiphias gladius* L. blev i forrige Vinter ved Indløbet til Fjorden fanget et Exemplar, hvoraf Hovedet med den alenlange Overkjæbe indsendtes til Samlingen).

Anarrhichas pantherinus Zouiew erholdtes i et 1,2 Meter langt Exemplar, som var fanget ved Munkholmen paa 70 F. D. og nu findes opstillet i Samlingen.

Af *Labrus mixtus* L., som ikke med Vished var fundet nordligere end ved Søndmør, blev i Vinter indsendt til Samlingen et Exemplar; det var en Han, den i Christianiafjorden saakaldte „Blaastaal“.

I „Norges Fiske“ opgives for *Gadus minutus* L. Nordmøre som det nordligste Punct, hvor denne Art med Sikkerhed er truffet; men den sees stadigt paa Fisketorvet her i Byen, hvor den benævnes Lysing, som længer sydpaa bruges om *Merluccius vulgaris* Cuv.

*) Efterat dette var nedskrevet, har Hr. Stip. Collett meddelt mig, at Exemplaret tilhører den nævnte Art.

Coryphænoides rupestris (Müll.), Gunnerus, Throndhj. Selsk. Skrifter 1765. Denne smukke og mærkelige Form er hyppig paa de større Dybder her i Fjorden; saaledes beholdtes 31te December 3 Stkr., hvoraf den største var 1 Meter, og som alle vare fangne sammen paa Dybvandsline i Strindefjorden, og den angaves undertiden at faaes snesevis; selv har jeg seet den fanget saavel ude ved Havet som inde i Beistadfjorden.

Zeugopterus megastomus (Pleuronectes) Donovan blev i 1844 beskrevet som tilhørende Skandinaviens Fauna (Düben & Koren, „Zool. Bidrag“ i Vetensk. Akad. Handl.) efter Exemplarer fra Bergenstrakten, det eneste Sted ved vore Kyster, hvor denne Flyndre hidtil vides at være fundet. I Vinter fik jeg fra stort Dyb i Throndhjemsfjorden et Exemplar, som det synes, af mere end sædvanlig Størrelse, idet Totallængden er 22 Tommer (570 mm.). Dens Mave indeholdt en 130 mm. l. *Motella cimbrica* L.

Af *Argentina sphyrcæna* Lin. (A. hebridica Yarr. Nilss. Sk. Fauna), den i Christianiafjorden saakaldte „Strømsild“, blev i Novbr. et Exp. fanget paa Line her ved Byen. Den sees heller ikke forhen at være truffet saa langt nord.

Med Undtagelse af nogle Dages Ophold i Juni Maaned paa Tutterøen for at tilse Præparationen af det ovennævnte Hvalskelet, og hvor jeg tillige foretog nogle Bundskrabninger, foregik dette Arbeide i Juli og August ved Stadsbygden og der hovedsagelig kun paa en enkelt Localitet. Arbeidet forhales nemlig betydeligt derved, at Ingen er kjendt paa de større Dybder og ved de mange Strømsætninger samt Bundens ejendommelige Beskaffenhed, saa at jeg først efter et Par Maaneders Forløb blev nogenlunde fortrolig med disse Forholde.

Rødbjerg i Stadsbygden ligger som bekjendt der, hvor Fjorden pludselig bøjer af næsten i en ret Vinkel og desuden er temmelig smal, og der gaar derfor stadig Strøm fra eller til det vide Fjordparti indenfor. I den smale ydre Del fra Rødbjerg af skraane Fjeldsiderne paa mange Steder brat ned til en Dybde af 2 à 300 Favne under Vandfladen, og denne Del af Fjorden faar saaledes nogen Lighed med de Bergenske, ligesom ogsaa flere af de for disse characteristiske Dyrformer gjenfindes her.

Den af mig specielt undersøgte Localitet har desuden den Ejenommelighed, at den hele Bjergvæg, som vender mod Fjordens ydre Del og strækker sig fra Rødbjergsneset idetmindste $\frac{1}{2}$ Mil omtrent i Retning mod Korsfjorden, er tæt bevoxet med overordentlige Masser af Oculiner (*Lophelia prolifera* og *Amphelia ramea*), dog saaledes at de paa forskjellige Steder i denne Bakke strække sig mere eller mindre høit op eller ned i Dybet (fra 80 — 250 F.) De mellemliggende Partier af Bunden ere dels opfyldte med nedfaldne eller sammenstrømmede Grene af disse Koraller, dels bestaa de af Ler, dels ere de bevoxede med andre Anthozoe, Søtræer, hvoraf de fleste af vore Arter findes her i betydelig Mængde, dels med Svampe, eller endelig opdrages fra de stejle Bjergvægge Masser af den store Musling *Lima excavata*. Med denne forskjellige Beskaffenhed følger ogsaa et forskjelligartet Dyreliv. Det er især de levende Oculiners tætte Forgreninger, som tjene til Smuthul og Tilhæftning for adskillige Dyr, der ved sin selskabelige Forekomst her og Sjældenhed paa andre Steder kunne betegnes som characteristiske. De fleste af vore Slange-stjerner synes her at være i sit rette Element; de pragtfulde Søpindsvin (*Echinus Flemmingii* & *elegans*) i sine mange Farvevarieteteter sidde i stor Mængde paa Koralluskene; et Par Arter Annelider, som havde sit Hjem i deres Forgreninger, anser jeg for nye, og udenpaa fæster sig adskillige Hydroider. Arter, som forhen ikke ere trufne søndenfor den arctiske Region, leve her sammen med sydligere. — Uagtet saaledes Dyrelivet her er temmelig storartet og afvexlende, var det dog ikke noget stort Antal Arter, som bragtes for Dagen. Den med Oculinernes Levninger eller med Ler opfyldte Bund var nemlig meget fattig, og paa mange Steder, i Klipperifter eller mellem store Søtræer i det største Dyb, kommer man ingen Vei med Bundskraben; hertil kommer, at det kun er til visse Tider af Dagen, naar Strømmen gaar mod Bakken, at Skrabning her kan foretages. Men som Exempel paa, at der maa være en stor Del af Dyrelivet, som en liden let Bundskrabe sjælden eller aldrig naar, kan følgende anføres: Jeg var bestemt paa at afslutte Un-

dersøgelserne her, men Omstændigheder gjorde, at Afreisen maatte udsættes $\frac{1}{2}$ Dag; jeg benyttede derfor denne til endnu at gjøre et Kast i Rødbjergsbakken og fandt da paa samme Sted, hvor mangfoldige Skrabninger forhen vare foretagne, en 8 Tommer lang Arm af den mærkelige Søstjerne *Brisinga endecaenemos* Asbj, hængende til det yderste af Skrabenettet. Jeg reiste derfor herud igjen i September og fandt atter en *Brisinga* ganske paa samme Localitet, men alligevel ikke den nævnte, men den anden Art, *B. coronata* G. O. Sars. Begge Arter leve saaledes her ganske nær hinanden, den første sandsynligvis paa den nederste Del af Bjergvæggene, den anden i Lerdybet strax nedenfor.

Den store Bakke synes at skraane mindre stærkt ovenfor Oculinbankerne, fra omtr. 80 Favnes Dyb indtil den udvider sig til en 30 à 20 Favne dyb Grund ved Land. Paa 80—90 F. D. foregaar undertiden et godt Uerfiske; blandt den almindelige Uer (*Sebastes norvegicus*) saaes her ogsaa *S. dactylopterus* de Lar.

Paa den anden Side af Rødbjergsbugten, som i sit yderste og midterste Parti er 250 F. dyb, findes ligeledes svære stejle Bakker (fra Storenesset). Her fandtes aldrig levende Oculiner, men derimod meget af *Lima excavata* og navnlig store Kisel-svampe, hvoraf undertiden efter flere Timers Anstrengelse tilfældigvis et enkelt Exemplar kunde skjæres løst, og som her gik ned næsten til 300 F. D. Forøvrigt var det kun naar Strømmen ikke tillod Skrabning i Rødbjergsbakken, at de øvrige Localiteter undersøgte. Desuden gjordes et Par Dages Excursion til Galgenesset i Rissen.

Jeg skal nu mere specielt omtale en Del af de paa Reisen observerede Arter.

Mollusker.

Brachiopoderne henregnes vel ikke nu til Molluskerne, men jeg følger her Prof. G. O. Sars's „Bidrag til Kundskaben om Norges arctiske Fauna“ I. 1878. Foruden de overalt almindelige Brachiopoder *Terebratulina caput serpentis* og *Waldheimia cranium*, som begge vare særdeles hyppige i Rødbjergsbakken, den første især mellem Svampene, den anden paa Oculinerne, trafes nedenfor Bakken i det store Dyb, 200—300 F. den store, som sjelden

anseede *Waldheimia septata* Philippi, i Mængde; en enkelt kortvarig Skrabning bragte saaledes henved et Snes Stykker, og jeg traf den altid i det store Dyb ligesom ogsaa ved Rissen.

Af egentlige Muslinger (Conchiferæ) forekom *Anomia ephippium* L. var. *squamala* massevis paa Lima excav. og undertiden sammen med den *Anomia aculeata* L., som dog oftere traffes højere oppe især heftet til Rørene af Filigrana implexa.

De fleste af vore Pectenarter traffes ved Rødbjerg, saasom den ved sine regelmæssige 24 Ribber kjendelige *P. opercularis* L. og *P. islandicus* Müll., som dog her forekom meget sparsomt i smaa Exemplarer. Derimod gjenfandtes den i uhyre Masser og af fuld Størrelse paa de samme Fiskepladse ved Tutterøen, hvor jeg forhen har taget den, og hvor dens massevis Forekomst paa lange Strækninger, hvor Østers ikke findes, maaske kunde være af nogen økonomisk Interesse; den er nemlig, hvad jeg daglig havde Anledning til at erfare, et udmærket Fødemiddel.

Pecten aratus Gmelin (sulcatus Müll.) sad ganske hyppigt paa Oculinerne i Bakken, *P. septenradiatus*, som overalt er en af de almindeligste, fandtes lige til 300 F. D. sammesteds. Paa Rødbjergsgrunden fandtes nogle Exemplarer af den smukke *Pect. Testæ* Bivona (*P. furtivus* Lovèn) tilligemed de almindelige Arter *P. tigrinus* & *P. striatus* Müll.

P. vitreus Chemnitz forekom i stor Mængde siddende paa Oculinerne ned til over 200 F. D. og, især paa Rørene af Filigrana, men sjelden den lille *P. similis* Laskey.

Massen af Muslingerne i det store Dyb bestaar udentvivl af den for Norges vestlige Fjorde ejendommelige, kjæmpestore og smukke *Lima excavata* I. C. Fabricius. Jeg har fundet den i Mængde paa mange forskellige Localiteter fra Agdenes til det Inderste af Fjorden. Den gaar vel aldrig her saa dybt ned som i de Bergenske Fjorde (300 F.), da Bjergvæggene neppe nogetsteds gaa længere ned end til 250, saasom ved Rødbjerg; derimod gaar den meget høiere op end som angivet i Sars's anførte Værk, at den neppe er truffet ovenfor 150 F. D. Som omtalt i min Indberetning for forr. Aar fandtes den i Skarnsundet paa 85 F. D. af middels Størrelse; aldeles paa samme Maade traf-

fes den i Rødbjergsbakken, hvor ogsaa Unger af 10 mm. Længde var fæstet til Oculiner fra 70 F. D. og voxne Exemplarer hyppigt opdroges fra 120 F. D. Heller ikke er den vanskelig at erholde; det hændte ofte, at en kortvarig Skrabning ved gunstige Strømførholde bragte 20 a 30 store levende Explr. og i Løbet af Sommeren opfiskedes flere hundrede. De største have en Længde af 172 mm. og en Bredde af 125 mm.

Forøvrigt frembød denne Klasse ikke meget af Interesse; i det paa Dyreliv saa yderst fattige Ler trafes kun enkeltvis en eller anden Mollusk, og de paa det lavere Dyb levende bestod af ganske almindelige Arter.

Modiolaria nigra Gray forekom af og til mellem de døde Oculiner (100 F. D.), *Nucula tumidula* Malm og *Nuc. tenuis* Mont. indt. 300 F. D., *Leda minuta* Müll. ligesaa, *Arca nodulosa* Müll. hyppig paa Oculinerne, *Astarte sulcata* da Costa, den hyppigste af alle, fra det ringeste Dyb til 300 F.

Venus casina L. i store Skaller paa 120 F. D.

Venus fasciata L., der ikke synes at være fundet nordligere, forekom i Mængde saavel paa Rødbjergsgrunden som ved Tutterøen i store, smukke Exemplarer sammen med *V. gallina*, *Timoclea* (*Venus*) *ovata* L., *Dosinia* (*Artemis*) *exoleta*, *Mactra elliptica* Brown, *Macoma calcarea* Chemn, *Cultellus* (*Solen*) *pellucidus* Penn. o. fl.

Næara rostrata Spengl. paa 300 F. D. *Saxicava arctica* var en af de hyppigste Mollusker paa Oculinerne.

Af Solenoconchiernes Gruppe trafes paa 300 F. D. *Antalis striolata* Stimps. (*Dentalium abyssorum* M. Sars) tilligemed den over 50 mm. lange *Ant. agilis* M. Sars samt, siddende paa Huden af *Holothuria intestinalis*, *Siphonentalis lofotensis* M. Sars.

Af Gastropoder el. Snegle er der ligeledes kun faa Arter at omtale fra denne Localitet, idet nogle overalt almindelige og andre endnu ubestemte her forbigaaes:

Paa Svampene i den øvre Del af Bakken (30—70 F.) forekom ikke sjelden *Chiton Hanleyi* Bean, der ved Skallens Skulptur er let at skjelne fra *Chiton abyssorum* M. Sars, som ikke fandtes her, men derimod ved Galgeneset, hvor jeg ogsaa forhen har

truffet den ret hyppigt, ligeledes paa Svampe; et enkelt af de her trufne Exemplarer var af en lysrød Farve uden at have de øvrige for *Ch. Nagelfar* Lov. angivne Kjendemærker.

Nogle Gange traftes paa Lima excav. den hidtil kun sjelden fundne *Lophyrus exaratus* G. O. Sars.

Emarginula crassa Sowerby var temmelig hyppig mellem Svampene i Bakken og i Leret indt. 300 F. D.

Trochus occidentalis Mighel fandtes siddende dybt inde i bløde Svampe, paa Rødbjergsgrunden *Capulus hungaricus* L, *Trivia europæa* Mont, *Amauropsis islandica* (Gmel.), der saa langt syd er sjelden, men her var hyppig, *Lunatia intermedia* Phil. o. fl.

Imellem Coralliner og Conferver i Fjærepytterne levede i Mængde *Hydrobia* (Rissoa) *ulvæ* Penn. og *Skenea planorbis* Fabr. (i Selskab med den lille Musling *Cyamium minutum*).

Scalaria grønløndica Chemn. fandtes ved Galgeneset paa 120 F. D.

Af den almindelige *Buccinum undatum* Lin. fandtes den Form, som Prof. G. O. Sars betragter som den typiske, paa over 200 F. D. i Rødbjergsbakken, den arctiske Varietet *coerulea* hyppig paa ringere Dyb, Varietetet *pelagica* ret ofte paa omkr. 50 F. D. saavel ved Rødbjerg som ved Tutterøen.

Neptunea (*Murex*) *despecta* Lin., som forekom i ganske overordentlig Mængde overalt ved Indhered navnlig i Varietetet *carinata*, fandtes i Rødbjergsbakken og omkringliggende Steder kun yderst sjelden.

Chrysodomus Turtoni Bean er uden tvivl her i Fjorden en hyppigt forekommende Form paa større Dyb; foruden at jeg forrige Sommer traf den adskillige Gange i Skarnsundet, fandtes den i Rødbjergsbakken ganske hyppigt og i levende, store Exemplarer. Et af disse har et ganske ejendommeligt Udseende; Skallen er 124 mm. lang, men alligevel kort i Forhold til den overordentlig brede og opblæste nederste Vinding og den store Aabning, der er lige saa lang som Spiret, hvorved den i Omrids ligner *Volutopsis norvegica* Chem; ikkedestomindre maa jeg formedelst Formen af operculum, m. m. anse den for en monstreus Form af den ovennævnte Art. Det toges paa 300 F. D.

Sipho glaber Verkrüzen er almindelig; jeg traf den mange Gange i Indhered, ved Tutterøen, i Rødbjergsbakken, ved Ris-sen og ved Ørlandet (50—300 F. D.), især paa Lerbund.

Den sjeldne *Sipho Sarsii* Jeffrey fandtes adskillige Gange i Bakken mellem døde Oculiner paa Lerbunden (120—130 F.) i friske, vel vedligeholdte Skaller, men ogsaa levende; nogle Skaller af *Boreofusus berniciensis* King i Selskab med den.

Af Nudibranchier trafes, foruden nogle endnu ubestemte, den hidtil kun ved Christiania og Bergen paa lavt Vand fundne *Tritonia Hombergi* Cuvier. Den forekom i Rødbjergsbakken samt ved Galgeneset siddende paa levende Oculiner fra en Dybde af omtr. 150 F. og i Selskab med den artiske, hidtil kun ved Vadsø og Lofoten fundne *Dendronotus velifer* G. O. Sars.

Endelig skal jeg af Molluskernes Række omtale nogle Blæk-spruter (Cephalopoda).

Ommatostrephes todarus Rafinesque, som jeg vel ikke havde Anledning til at observere paa min sidste Tour, opnaar en over-ordentlig Størrelse. I Samlingen opbevares et Exemplar, taget nær Byen for nogle Aar siden, som maaler omkr. 600 mm., fra-regnet Armene og Tentaklerne. Et næsten ligestort Individ erholdtes i sidste Vinter.

Hypdigt forekom i Bakken, siddende dybt inde i bløde Svampe, Æg med Fostere i forskellige Udviklingsstadier af *Ros-sia glaucopis* Lov., ganske saaledes som det omtales og afbildes i Sars's ovennævnte Værk.

Octopus Bairdii Verril toges i Bundskrabben i Rødbjergs-bugten og ved Galgeneset, paa begge Steder fra henved 200 Favnes Dyb.

Et stort og smukt Exemplar af Slægten *Eledone* (med kun 1 Rad Sugeskaale) blev mig i Vinter bragt med Angivelse, at det var fundet i Fjæren ved Byen; formodentlig er det fanget paa Fiskeredskab og der henkastet. Kroppens og Hovedets Længde tilsammen er 155 mm., Armenes 180 mm., Sugeskaalernes Antal paa hver Arm omkr. 150. Farven var i Begyndelsen graa, senere rosenrød. Jeg henfører den til *Eledone moschata* Leach, som er sjelden ved vore Kyster og neppe er fundet saa langt nord.

Echinodermer.

I Beretning om Selskabets zool. Saml. for 1877 P. 24 gav jeg en Fortegnelse over de i Fjorden fundne Arter af denne Klasse; det har i sidste Sommer lykkets mig at finde endnu 9 Arter, saa at Antallet nu bliver 74. De ny tilkomne anføres her tilligemed nogle af de andre, hovedsagelig i Rødbjergsbakken fundne.

Antedon petasus (D. & K.) gjenfandtes i sidste Sommer paa ganske de samme Steder som forhen, nemlig vestenfor Galgeneset, og den blev heller ikke da nogensteds truffet østligere.

Af *Antedon Sarsii* (D. & K.), som forekom i overordentlig Mængde overalt i Rødbjergsbakken, fandtes af og til de stilkede Unger (i Pentacrinoidstadium) fæstet til Oculiner.

Astrophyton Linckii M. T. opdroges ofte i Bakken.

Af den idetheletaget langt sjeldnere *Astrophyton Lamarchii* M. T. erholdtes en Gang i Bakken fra 90 Favnes Dyb 4 Stkr. siddende tæt sammen dybt indklamret mellem Forgreningerne af en *Nephtya Rathkiana*, til hvis Fodstykke igjen var fæstet flere sjeldnere Hydroider.

En 4 à 5 Tommer lang Orm af *Ophiocolax glacialis* M. T. erholdtes paa det største Dyb (lidt over 300 F.) nedenfor Bakken.

Ophiocolax purpurea D. & K. ogsaa i Bakken almindelig, saavel i Oculiner som paa Lerbunden o. s. v.

Ophiotrix fragilis (Müll.) hyppig i Oculinerne.

Ophiacantha abyssicola G. O. Sars, ligeledes samt overalt paa Lerbunden til 300 F. D.

Ophiacantha anomala G. O. Sars, Chria. Vid. Selsk. Forhandl. 1871, „Nye Echinodermer“.

Denne Art, som hidtil kun var kjendt i ganske faa Exemplarer, fandtes hyppigt i Oculinerne i Rødbjergsbakken og ogsaa i de bratte Klippevægge paa Vestsiden af Bugten; særdeles pragtfuld viste den sig her siddende paa den elegante, snehvide Stylaster gemmascens og bærende de levendefødte Unger fastklamrede til Skivens Rand. Dyrets Farve var næsten altid morgenrød, saaledes som det omtales af Sars p. a. St. (Bidr. til Kundsk.

om Dyrelivet paa vore Havbanker); kun de allerstørste vare lyst brune. 120—250 F. D.

Ophiacantha spectabilis G. O. Sars, *ibid.*

Denne, den største i sin Slægt, forekom ligeledes i Oculinerne i Bakken, sjældnere end foregaaende; den sad gjerne i deres inderste og tætteste Forgreninger og gik i mangfoldige Stykker, saasnt den kom op, især naar (i Juli Maaned) Skiven var opfyldt med Forplantningsstoffer; senere, i September, vare de meget stærkere. Kun de største vare af en brunlig Farve, saaledes som Exemplarerne fra Bodø, det eneste Sted, hvor den sees at være fundet; de fleste vare teglstensrøde.

Ophiopeltis borealis G. O. Sars, *ibid.*

Jeg har kun et Par Arme, tagne paa det største Dyb i Rødbjergsbugten, som ved de „øxeformede“ Pigge tydeligt vise sig at tilhøre denne Slægt og ved sin Korthed sandsynligvis den nævnte Art. Den var muligens hyppig her, men let at overse, naar den i Selskab med smaa Exemplarer af *Amphilepis norvegica* Ljungm. og følgende Art hang fast ved Skrabenettet.

Ophiactis abyssicola (Amphiura) M. Sars, Oversigt over Norges Echinodermer, No. 17.

Af denne Art fandtes ret ofte smaa Unger i Rødbjergsbugtens Ler, omtr. 200 F. D.; de havde alle uden Undtagelse den Særegenhed, at de vare uregelmæssigt udviklede, idet de havde 6 Arme, hvoraf 3 nærmest hverandre siddende vare meget mindre end de 3 andre; alligevel var Arten kjendelig ved de store Radialskjolde og Ryglader, fra hvis Rande forholdsvis lange Pigge rage frem.

Ophioglypha affinis Lütke. Af og til i Bakken mellem Oculiner og Ler, omkr. 120 F. D.

Archaster Parelii D. K., som jeg hidtil kun havde truffet i et Par Exemplarer, fandtes flere Gange i Bakken, paa den med Oculiner opfyldte Lerbund, ogsaa ved Tutterøen, hvor paa kun 8 F. D. fandtes et meget stort Exemplar, som dog ikke viste Livstegn.

Archaster tenuispinus Düb. & Kor., Öfvers. af Skandinaviens Echinodermer.

Denne smukke og ved vore Kyster sjeldne Søstjerne, som if. Sars, Overs. 33, kun var fundet paa en enkelt Localitet ved Christiansund, men senere sees at være fundet i stor Mængde i Nordsøen paa Atlanterhavsexpeditionen, fandt jeg i 1, henved 75 mm. langt, Exemplar i Nordost for Klosteret paa Tutterøen, 100 F. D., Ler; det tilhører den hørøde Varietet, som omtales fra Atlanterhavsexpeditionen (Kor. & Danielsen, Mag. f. Naturvidensk. B. 23).

Brisinga endecacemos Asbjørnsen, Fauna litoralis II 1856. Som ovenfor anført forekommer denne Art i Rødbjergsbakken; den fandtes paa 150 F. D. Forhen er den kun fundet i Hardangerfjorden (Sars, Overs. 31) samt paa et andet Sted ved Bergenskysten (G. O. Sars, on some remarkable forms of an. life from the great deaps of Norw. coast).

Brisinga coronata G. O. Sars, Chr. Vidsk. Selsk. Forh. l. c. Remark. forms of an. life.

Denne Art, som opdagedes i Lofoten og senere fandtes i Sognefjorden paa den 1ste Atlanterhavsexpedition, traf jeg ved Rødbjergsbakken, omtr. 200 F. D., i et Par yngre Individider.

Goniaster hispidus M. Sars. Ogsaa i sidste Sommer fandt jeg et Par Exemplarer af denne sjeldne Søstjerne, som har sit Hjem i Dybsøkorallernes Belte, og endnu større end forhen. Det største, som er 75 mm. i Diameter, har 24 Randplader, 32 Ambulacralplader; disses Pigge („Furepapillerne“) synes ogsaa at tiltage i Antal og Stilling med Alderen, idet de her for hver Plade er 5 à 6 og sidde saaledes, at de 2, der ere nærmest Furen, ligger i samme Radius. I levende Live viste den i sin Habitus adskillig Lighed med *Asteropsis pulvillus*, hævede sig snart op til Pyramideform, strakte sig snart fladt nedad eller bøjede Armene, der ere forholdsvis længere end hos Ungerne. Dette største Exemplar fandtes ved Galgeneset paa 180 F. D. mellem Grene af *Prynnoea lepadifera*; et andet, halv saa stort, toges i den øvre Del af Rødbjergsbakken, paa 70 F. D., mellem Svampe. Jo større Dyret er, desto stærkere rød er Ryggens Farve; Undersiden er rent hvid.

Goniaster granularis (Müll.) var meget hyppig i Bakken paa alle Slags Bund og ned til 250 F. D.

Pteraster militaris (Müll.) og *Pteraster pulvillus* M. Sars fandtes nogle Gange i den øvre Del af Bakken, omkr. 60 F. D., Svampebund.

Solaster endeca Lin, som er en enkeltvis forekommende Litoralform, opdroges ved Storenesset i Mængde (indt. 5 fuldvoxne Exemplarer ved hver Skrabning) og fandtes ogsaa i et enkelt lidet Expl. i Dybvandsregionen (i Bakken paa 130 F. D.)

Af den særdeles sjeldne *Solaster furcifer* D. & K. traftes i Løbet af Sommeren ialt 4 Explr., alle i Bakken, 2 større paa Svampebunden (50 F. D.) og 2 mindre i det med Oculiner opblandede Ler (120 F.)

Pedicellaster typicus M. Sars, Overs. 42.

Denne Art er neppe sjelden, men oversees let formedelst Lighed med de almindelige Arterias-arter; jeg traf den saavel ved Tutterøen (40 F. D.) som fleresteds ved Stadsbygden (100 — 200 F. D.)

Echinaster sanguinolentus (Müll.) hyppig overalt i Bakken indtil 300 F. D. (den lysgule Varietet).

Den almindelige *Asterias rubens* L. gik sammesteds til 130 F. D. og fandtes der endog i stor Mængde paa Lerbunden.

Af *Echinus esculentus* L., der ellers er en Litoralform, opdroges i Bakken et meget stort Exemplar fra over 120 F. D. i Selskab med store Explrr. af *Lima excavata*.

Særdeles hyppigt forekom især i Selskab med de levende Oculiner, 80—200 F. D., den pragtfulde *Echinus Flemmingii* Forb. i flere Varieteter, af hvilke den ganske røde ligner meget følgende, hvorfra den dog adskilles ved Skallens Form og de meget længere Pigge og færre Pedicellarier.

Echinus elegans D. & K., som idetheletaget er meget sjeldnere, opdroges ogsaa i mange Explr. i Selskab med foregaaende.

Cucumaria Hyndmanni Forbes, Hist. brit. Starf. Sars Overs. 66. Denne Art, som jeg hidtil ikke havde fundet i Thronhjemsfjorden, traftes ved Storenesset paa 120 F. D., sanblandet Ler.

Thyonidium hyalinum Forb. trafkes hyppigt paa det større Dyb (100—200 F.), Lerbund.

Oligotrochus vitreus M. Sars, der ellers synes at være sjelden, forekom talrigt i Selskab med foregaaende.

Anthozoer.

Zoanthus norvegicus Koren & Dan., Fauna litoralis III 1877, forekom hyppigt i Bakken. Kolonierne vare mest af en langstrakt Form, indt. henved 6 Tommer lange, idet de især beklædte Rørene af Tubularia indivisa.

Af den mærkelige, i et hudagtigt Rør indesluttede Actinie *Cerianthus Lloydii* Gosse (Actinologia britannica p. 268, Fn. litoralis III, pl. 4) toges et Exemplar paa Lerbunden (omkr. 100 F. D.)

Den store, pragtfulde „Søfjær“ *Ptilella grandis* Ehrenberg (*Pennatula borealis* Sars), som jeg aldrig forhen har bemærket her i Fjorden, blev mig forleden Dag ($\frac{1}{3}$ 79) bragt i et alenlangt (620 mm.) Explr. med 53 Par Finner. Det var taget paa Fiskeline lige ud for Byen, midtfjords mellem Munkholmen og Strandlandet, hvor det efter Fiskernes bestemte Udsagn kun var 50 a 60 F. dybt, medens denne Art ikke vides at være fundet høiere oppe end paa 150 F. D.

Kophobolemnon Leukhardtii Køliker toges i Bundskraben paa det største Dyb nedenfor Rødbjergsbakken, lidt over 300 F. Længden er 225 mm. og Polypernes Antal omkr. 50.

Lophelia prolifera (Lin.) forekom som anført i uhyre Masser over hele Bakken fra 80—250 F. D. Undertiden kunde, naar Baaden og Skraben gik med Strømmen, Skrabesækken i kort Tid fyldes dermed.

Amphelia ramea Müll. fandtes paa samme Maade.

Parargorgia (*Alcyonium*) *arborea* Lin. var ligeledes sandsynligvis hyppig her, men den fandtes kun nedenfor Oculinerne i det største Dyb, omkr. 200—250 F., hvor kun smaa Kviste afreves.

Parargorgia arborea var. *purpurea*? Saaledes har Prof. Sars benævnt en Alcyonide, som jeg sendte ham. Den træffes af og til paa Oculiner og Stene paa meget ringere Dyb end fo-

regaaende. Dog fandtes den aldrig forgrenet, men kun i kugleformede, tommestore Masser, som ved Grunden udvider sig til en Skive, hvorved den er fæstet. Polyperne ere ligesom hele Massen mørkerøde (hos foregaaende ere de stærkt gule), deres Fangarme meget længere end hos foregaaende. Den synes utvivlsomt at være en fra den forskjellig Art.

Briareum grandiflorum (M. Sars, Fn. lit. II 1857, *Alcyonium*), som oprindeligt kun var kjendt fra Finmarken, men if. Meddelelse fra Prof. Sars ogsaa fandtes i Vestfjorden paa sidste Atlanterhavsexpedition, har vist sig at forekomme i stor Mængde i Thronhjemsfjorden paa stort Dyb. Som omtalt i foregaaende Beretninger fandt jeg den første Gang for 2 a 3 Aar siden og paa meget forskellige Steder til det Inderste af Fjorden; i sidste Sommer traf jeg den i Mængde ved Stadsbygden og Galgeneset, men især i Rødbjergsbakken, hvor den opdroges i Masser saa store som et Menneskehoved, især i Selskab med *Lima excavata* og *Stylaster gemmascens*; den syntes ikke at voxe høiere op end 150 F. D. og gik ned til 250.

Prymnoa (*Gorgonia*) *lepadifera* L. forekom ofte i Rødbjergsbakken. Den opnaar en ganske anselig Størrelse. Fra Tutterøen fik jeg i Vinter et Explr., som maaler 5' i Højde og 3' i Bredde. Den lysrøde Farve holder sig ganske godt paa denne Art, naar den tørres strax ved stærk Varme, (ligesom ogsaa paa *Pararg. arborea*), medens følgende Art, som bekjendt, bliver sort strax efter at den er draget op af Vandet.

Muricea (*Gorgonia*) *placomus* L. voxer i Mængde i den øvre Del af Bakken og endnu fra en Dybde af 40—50 F. opdroges et Par store Exemplarer.

Nephtya Rathkiana (*Gorgonia florida* Rathke), som hører til de sjældnere Arter, og som jeg ingensteds finder nævnt i nyere Tid, trafes ligeledes i Mængde i Bakken og i store, smukke Exemplarer fæstede til døde Oculiner og *Muricæastammer* (80—120 F.).

Hydroider.

Den ovenfor oftere nævnte *Stylaster gemmascens* Esper, hvis smukke, korallignende Polyparium allerede af det forrige Aarhundredes Naturforskere omtales fra vore Kyster, synes i senere Tider ikke at være fundet meget. Gunnerus beskrev og afbildede den i Throndhj. Vidsk. Selsk. Skrifter 1768 under Navn af Madrepora virginea Linnè, der er en ganske anden Art, og i den herværende Samling findes flere af disse Exemplarer (fra Søndmøre) tilligemed hans Allopora (Millepora) norvegica, der ligeledes først nylig er gjenfundet (cfr. G. O. Sars, Bidr. til Kundskab om Dyrelivet paa vore Havbanker, Chria. Vidsk. S. Forhandlr. 1872). Forøvrigt findes den kun sjelden omtalt af de Forskere, der have givet Fortegnelse over Dyrearter fra forskjellige Steder ved vore Kyster. M. Sars omtaler den i Forbigaaende i „Beskrivelse og Iagt.“ o. s. v. 1835, og G. O. Sars siger paa anf. St. at kunne bekræfte deres Forekomst ved vore Kyster, idet han har faaet Exemplar fra Namsenfjord. Ikkedestomindre er den sandsynligvis almindelig, men den forekommer paa Steder, hvor Bundskrabning vanskelig kan foretages, og alle de hidtil bekjendte Exemplarer synes at have været saadanne, som tilfældigvis ere komne op med Fiskeredskaber. Her i Fjorden har jeg truffet den i Mængde i Dybsøkorallernes Belte paa Bjergbund, især i store pragtfulde Exemplarer sidste Sommer i Rødbjergsbakken fra 150—250 F. D. Ved Tutterøen fandt jeg den paa kun 40 a 50 F. D. Det er Prof. G. O. Sars, som ved at undersøge de forhen ganske ubekjendte Dyr i denne Koral har fremsat den Anskuelse, at Arten (ligesom Allopora) rimeligvis ikke henhørte til Anthozoerne, men til Hydroiderne, hvilket senere fuldstændigt er bekræftet af Moseley (Philosoph. transact. Roy. Soc. Lond. 1878).

Af den kun i 1 lidet Exemplar kjendte *Aglaophenia bicuspis* G. O. Sars, (Bidr. til Kundskab om Norges Hydroider, Chria. Vidsk. S. Forh.) toges i Rødbjergsbakken paa Oculiner, 150 F. D. 2 Stykker, hvoraf det ene er 2 a 3 Gange saa stort som det af Sars afbildede og har paa de længste Pinnuler indt. 18 Polypbægere.

Aglaophenia integra G. O. Sars, *ibid.*, som ligeledes hidtil

kun vare fundet i meget smaa Exemplarer, synes i Thronhjemsfjorden at være hyppig, hvor Strøm og stor Dybde er forenet. Jeg fandt den ofte i Rødbjergsbakken og ved Galgeneset, 60—150 F. D. af betydelig Størrelse, dog ikke saa store som i Skarnsundet (Beretn. om Samlingen 1877).

Plumularia frutescens (Ellis), der ikke er fundet nordligere end ved Bergen, toges i Bakken, siddende paa Røret af *Plagostegus tridentatus*. Polypbægerne ere ogsaa her, som Sars bemærker, større end af Hincks afbildet og af næsten regelmæssig Klokkeform.

Plumularia Catharina Johnston sidder i et Par smaa Exemplarer — men alligevel kjendelig ved de fuldstændig modsat stillede Pinnuler — fæstet til Stammen af *Diphasia fallax* Jonst.

Plumularia elegantula G. O. Sars. Af denne Art, hvoraf kun nogle faa Exemplarer forhen ere fundne ved Bergenskysten, toges 1 Explr. i Bakken, fæstet til Røret af *Tubularia indivisa*, 150 F. D. Det stemmer ganske i Størrelse og alt øvrigt med det af Sars afbildede.

Af *Heteropyxis norvegica* G. O. Sars toges i Bakken et ganske ungt Exemplar med endnu kun i Toppen krandsstillede Grene men alligevel let kjendeligt ved de tætsiddende, ejendommelige hornformede Generationskapsler langs Hovedstammen. Det var fæstet til Foden af *Nephtya Rathkiana*, omkr. 100 F. D. Den er forhen kun fundet i Christiania- og Hardangerfjorden.

Antennularia antennina Linné toges sammesteds ligeledes kun i et lidet ugrenet Exemplar, men tæt besat med Generationskapsler langs Stammen.

Thuiaria thuiaria Lin. fandtes i et ungt, endnu finnetgrenet Ex. ved Galgeneset og blev heller ikke i sidste Sommer fundet østligere; udenfor er den overmaade almindelig.

Thuiaria articulata (Pallas) toges ligeledes ved Rissen.

Sertularella Gayi (Lamouroux) fandtes i over fodshøje, friskt gulgrønne Exemplarer og tæt besat med *Scalpellum Strömii* Sars. Bakken, 50—100 F., paa Svampebunden.

Diphasia fallax Jonst. forekom saavel paa Rødbjergsgrunden som ved Tutterøen. Den er en af de almindeligste Hydroider.

Diphasia tamarisca Linné, som kun i et Par Explr. er fundet ved Norges Kyst (Christiansund), toges ligeledes i Rødbjergsbakken i et lidet Ex., der mangler de kvindelige Generationskapsler og har de mandlige ikke saaledes afrundede som paa Hinck's Afbildning (History of british hydroid Zoophytes) men, som ogsaa Sars bemærker, uddragne Hjørner.

Sertularia pumila Lin. i Mængde paa Tang i Fjæren ved Rødbjerg og Tutterøen.

Sertularia abietina Lin., paa Rødbjergsgrunden og ved Tutterøen.

Halecium halecimum Lin., fandtes sjelden ved Rødbjerg, men hyppigt ved Tutterøen, paa Pecten islandicus.

Salacia abietina M. Sars (Grammaria) fandtes flere Gange i Rødbjergsbakken, 50—60 F. D.

Lafoëa gracillima (Alder; fruticosa Hincks, non Sars). Et Par Exemplarer toges sammesteds som foregaaende.

Lafoëa capillaris G. O. Sars, som kun i nogle faa Exemplarer er kjendt fra Christianiafjorden, synes i Dybvandsregionen at være en hyppigt forekommende Art; den oversees let formedelst sin Lighed med foregaaende og den ringe Størrelse; men ved nærmere Undersøgelse findes den stadigt fæstet til Oculiner, Muricæagrener, Tubulariarør og andre Hydroider.

Calycella producta G. O. Sars opdager man ligeledes ved nærmere Eftersyn saagodtsom paa Alt, hvad man faar op fra det store Dyb i Søtræernes Region; i størst Masse synes den dog at sidde til Tubulariarør.

En anden Lafoëa, som var ganske hyppig i Bakken paa Oculinerne, henfører jeg til den kun i Hardangerfjorden fundne *L. pinnata* G. O. Sars. Exemplarerne vare altid ligesom Sars's uden Gonophorer.

Campanularia Hincksii Alder. Paa *Diphasia fallax* ved Tutterøen.

Obelia geniculata Lin. I Mængde paa Laminarier ved Rødbjerg.

Tubularia indivisa Lin. Hyppig i Rødbjergsbakken; især af overordentlig Størrelse, med halvanden Tomme lange Tentak-

ler og med store hængende Gonophormasser, paa *Lima excavata* lige ned til 250 F. D.

Eudendrium rameum (Pallas). Sjelden paa Rødbjergsgrunden, men hyppig, skjønt af ringe Størrelse, voxende paa Skallerne af *Pect. islandicus*, 30—40 F. D. ved Tutterøen.

Af *Eudendrium ramosum* Lin. toges et Par Explrr. i den øvre Del af Bakken, 40—50 F. D. Svampebund.

Fæstet til Skallen af *Lima excavata* fandtes nogle Gange paa stort Dyb en *Myriothela*, som jeg antager for unge Individer af *M. phrygia* (Fabricius, non Hincks) = *M. arctica* M. Sars, Fn. litor. Den er forhen, saavidt mig bekendt, kun fundet i den arctiske Region.

Coryne squamata Müll. paa Rør af *Nothria conchylega* (5 à 10 F. D.) ved Tutterøen.

Annelider.

Af den arctiske *Euphrosyne borealis* Ørsted (Annulata dorsibranchiata Grønlandiæ. D. Vidsk. Selsk. Afhndl. 1843) fandtes et Par Exemplarer i Rødbjergsbakken mellem Oculiner paa Lerbund, omkr. 120 F. D.

Lætmonice flicornis Kindberg fandtes i et stort Ex. paa 300 F. D. nedenfor Bakken.

Af Polynoinernes Familie trafes forholdsviis flest Arter paa denne Localitet, dels i de levende Oculiners Forgreninger dels paa lavere Vand, paa Rødbjergsgrunden, hvor de især havde Tilhold i de her i Mængde forekommende tomme Skjæl af *Solen ensis*, som vare tillaaede derved, at Rørene af *Potamoceros triquetus* havde fæstet sig udenom deres Rande.

Lepidonotus squamatus (Lin.) var her som ellers den almindeligste, men den fandtes ogsaa paa meget større Dyb; saaledes trafes engang et usædvanlig stort Ex. paa omkr. 130 F. D., liggende inde i en udhulet Stamme af *Muricæa placomus*.

Den arctiske *Nychia cirrosa* (Pallas) fandtes ligeledes i Solenskjællene paa Grunden, men kun i nogle smaa Exemplarer de sorte Puncter paa Rygskjællene, hvorved den somoftest kjen-

des, var tilstede paa den forreste Halvdel af Legemet, og Farven var paa et enkelt Ex. lysgul, ellers graabrun.

Eunoa Ørstedii Malmgren trafes paa denne Localitet tilfældigvis kun i et lidet Exemplar, i Skjællene paa Grunden; men den er ellers ikke sjelden og opnaar en betydelig Størrelse. Ved Galgeneset paa 200 F. D. toges en *Eunoa* i et stort Explr. (90 mm.), som har Rygskjællene i Randen cilierede, hvilket efter Malmgren (Nordiska Hafsannulater, Öfvers. af Kgl. S. Vet. Akad. Handl.) kun skal være Tilfælde hos ganske unge Individuer af *E. Ørstedii* samt hos den nærstaaende *Eunoa nodosa* (Sars), hvilken jeg endnu ikke med Sikkerhed har observeret her i Fjorden.

Nærværende Exemplar ligner derimod i Rygskjællenes Beklædning ganske den af Armauer Hanssen (N. Mag. f. Naturvdsk. 24 B) fra Atlanterhavsexpeditionen som ny beskrevne *E. islandica*. Desværre mangle paa mit Ex. de Appendices, hvorved denne Art bedst skulde kjendes.

Dasylepis asperrima (M. Sars), som altid er let kjendelig ved sine 18 Par piggede Rygskjæl, var ganske hyppig saavel paa større Dyb i Oculinerne (200 F.) som paa Grunden, i Solenskjællene (25—30 F.).

Ogsaa af Slægten *Lagisca* Malmgren forekom, under samme Forhold paa Skjælgrunden, nogle Former. En af disse maa jeg henføre til *Lagisca varispina* (Polynoë) M. Sars, uagtet den ikke viser Spor af Torne paa Rygskjællene, da den forøvrigt svarer til de angivne Characterer og navnlig de krumme, kegleformede Smaalegemer, som ved meget stærk Forstørrelse sees paa Elytterne. Tilligemed denne arctiske Form fandtes den sydligere *Lagisca propinqua* Mlmgr., der blot synes at være fundet ved Bohuslän samt i Christianiafjorden (G. O. Sars, Bidr. til Christianiafjordens Fauna, N. Mag. f. Naturvidensk. 1873). Sars anfører der, at disse 2 Former muligens ikke ere specifik forskjellige, men kunne forholde sig til hinanden som de 2 Former af *Harmothoë imbricata*. Den forskjellige Form af de mikroskopiske Legemer, der formodentlig er et mere constant Forhold, synes at tale imod dette. Hos de Exemplarer, jeg fandt af *Lag. propinqua*, viste de sig nemlig som paa Malmgrens Afbild-

ning af denne Art (ligesom ogsaa Knuderne paa Skjællets Rand). Det synes saaledes snarere som om der af *Lag. rarispina* gives 2 Former med et lignende Forhold som hos *Harmothoë imbr.* Forøvrigt bemærkes, at de (omkr. 30 mm. l.) Exemplarer, som toges af *L. propinqua*, have 48 børstebærende Segmenter, hvoraf de 10—12 bagerste ere ubedækkede af Rygskjællene; derimod havde den førstnævnte formentlige *L. rarispina* 42.

En 3die Art herfra maa vistnok ogsaa henregnes til Slægten *Lagisca* og til den kun i 1 enkelt Individ kjendte *Polynoë clavigera* M. Sars, Reise i Thronhj. Stift (Mag. f. Naturvidensk. 12te B.), skjønt den afviger fra Sars's Beskrivelse deri, at de paa en Stilk siddende kølle- eller kugleformede Legemer ved Randen af Rygskjællene ikke ere forgrenede (som Hjortetakker, efter Beskrivelsen), hvilket muligens kan have sin Grund deri, at de faa Individuer, som fandtes, vare unge; forøvrigt kunde de strax kjendes fra de ovennævnte, sammen med hvilke de forekom i Solenskallerne, ved det markerede lysgule Punct paa Midten af Rygskjællene. Malmgren henfører denne Art med Tvivl til *Harmothoë*, men tilføier „forsan ad nostrum genus *Lagiscam* referenda; situs oculorum mihi ignotus“. Øjnenes Stilling er hos de her omtalte Exemplarer meget lig samme hos *Lag. propinqua* efter Malmgrens Afbildning, idet de 2 forreste ere laterale og sidde lidt bag Midten af Hovedlappen, medens de hos *Harmothoë* sidde meget længer foran. Forøvrigt bemærkes, at alle de 3 her til *Lagisca* henførte Arter viste en indbyrdes lig, men fra alle øvrige mig bekjendte *Polynoier* forskjellig *Habitus*. Naar de holdtes levende, hvilket kunde vare et Par Dage, bevægede de sig med stor Livlighed, næsten som Fiskeyngel, ogsaa lodret op mod Vandets Overflade i Observationsglasset, medens navnlig de træge *Lepidonotus*- og *Eunoa*-Arter holdt sig trykkede til Glassets Bund.

Af *Harmothoë imbricata* (Lin) trafes nogle faa Explrr. af den graaafarvede Varietet (uden Knuder paa Rygskjællene) paa Rødbjergsgrunden.

Evarne impar Mlmgr. sammesteds i et Par smaa Explrr. med kun 14 Par Elytrer.

Af den kun i faa Exemplarer fundne *Lænilla mollis* M. Sars toges et stort (80 mm.) Individ i Bakken, 120 F. D. Lerbund. Saavel dette som det endnu meget større, som jeg forrige Sommer tog i Værrafjorden, har jeg fundet ganske stemmende med de nøiagtige Detailtegninger og Beskrivelser i N. Mag. f. Naturvidensk. 1873 af G. O. Sars, som her ytrer, at denne Art efter det Princip, Malmgren har fulgt, maatte kunne betragtes som Type for en egen Slægtsgruppe.

I sidste Sommer traf jeg imidlertid en Art, der forekommer mig at staa midt imellem denne og de 2 andre af Malmgren i anførte Værk beskrevne Arter. Den syntes ikke at være saa ganske sjelden i Oculinerne i Rødbjergsbakken paa stort Dyb (150—250 F.), men dens overordentlig skrøbelige Beskaffenhed gjorde, at den kun var at erholde i Brudstykker; saasnaart den krøb ud af sine Smuthuller efterat være kommet op af Vandet, brast Kroppen paa mange Steder og Stykkerne adspredtes.

Den kommer nær *Lænilla mollis* med Hensyn til Omridset af Kroppen, der bagtil er afsmalnende, fremdeles i Formen af Hovedlappen, der ligesom hos hin har en, skjønt mindre dyb Fure i Midten, samt i Øjnenes Stilling og tildels i det indbyrdes Længdeforhold af Hovedets Appendices; dog er den ophøjede Længderibbe paa Palperne, som findes hos *L. mollis*, her langt mindre mærkbar og Antenerne ere kun dobbelt saa lange som Hovedlappen. Cilier kunde ikke bemærkes paa disse Appendices ligesom heller ikke paa Fodknudernes Rygtraad. Endvidere ligner den *L. mollis* ved den gelatineuse Consistens af Rygskjællene, der ligeledes ere af et rundt nyreformet Omrids, men med mindre talrige Aarer end hos hin. De nedre Fodbørster ere talrige og haarfine men forholdsvis kortere end hos *L. mollis*, hvor de synes at være af usædvanlig Længde; de hos den sidste forekommende usædvanlig lange Smaabørster i Tverrader paa de nedre Fodknuders Børster ere her kortere, men længere end hos de øvrige Arter af Slægten (efter Malmgrens Afbildning); ligeledes er Kløvningen af disse sidste meget skarpere end hos *L. mollis*, men mindre dyb end hos *L. glabra* Malmgr. Antallet af Rygskjælpar er 15, der bedække hele Ryggen undtagen faa (4—5?)

af de bageste. Hvad der især synes at udmærke denne Art, som jeg ikke kan henføre til nogen af de til min Raadighed staaende Beskrivelser, er de allerede for det blotte Øje synlige, smalt draabeformede Papiller af samme Farve som Rygskjællene, og som sidde paa den overliggende Del af disse, og det saaledes, at de paa de 2 forreste kredsrunder Rygskjæl sidde næsten over deres hele Flade, skjønt ikke meget talrige, paa de følgende næsten alternerende i 2 a 3 Rader, men aftagende i Antal, indtil de tilsidst ophøre paa den bagerste Del af Kroppen. Under Mikroskopet, ved meget stærk Forstørrelse, viste sig paa den ydre og bagre Del af Skjællet (altsaa paa omtr. en Fjerdedel af dets Overflade) en Mængde tætsiddende, smalt kegleformede, paa Enden afrundede el. rettere fingerbølformede Smaalegemer. Rygskjællene ere ganske uden Cilier, deres Farve smukt rødviollet; den blottede Ryg er brunrød med en gulhvid Rand langs Fodrækken. Hovedets Appendices violette. Længden af det største Exemplar 50 mm. og Segmenternes Antal 43.

En tredie Art, som jeg ligeledes henfører til Slægten *Lænilla* under Forudsætning af en Forandring i Slægtsdiagnosen, var høist characteristisk for *Oculinerne*, især i Rødbjergsbakken men ogsaa ved Galgeneset, idet den forekom her i stor Mængde uden nogensinde at træffes under andre Forholde. Den var ikke saa skrøbelig som den foregaaende, forekom ogsaa paa ringere Dyb, fra omkr. 200 el. 150 saa langt op som *Oculinerne* voxer (omkr. 80 F.), og jeg erholdt saaledes mange og temmelig hele Exemplarer.

Kroppen er her mere lineær end hos foregaaende, idet den fra Forenden af beholder samme Længde til langt bagenfor Midten. De børstebærende Segmenters Antal er temmelig constant, idet det længste Exemplar (45 mm.) har 41, og de kun lidt mere end halvt saa store havde 39. Hovedlappens Form kommer nær samme hos *Læn. glabra*, men Øjnenes Stilling er en anden, idet de forreste ere laterale og sidde paa Midten, de 2 bagere lidt længer oppe paa Hovedlappen, nær dennes Basis, altsaa idetheletaget som hos de 2 foregaaende Arter og flere Arter af Slægten *Lagisca*. Antenerne ere længere end hos *L.*

glabra, men kortere end hos foregaaende Art, der igjen har dem kortere end *L. mollis*; de ere nemlig hos nærværende $\frac{1}{2}$ Gang saa lange som Hovedlappén, el. $\frac{3}{4}$ af Tentakelcirrernes Længde, som igjen er $\frac{3}{4}$ af Palpelængden.

Rygskjællenes Par ere tilstede i det sædvanlige Antal (15); de ere fastere end hos de 2 foregaaende, aflangt nyreformede, de bagre dog mere ovale og de 2 første som sædvanligt runde. De vise sig for det blotte Øje ganske glatte og ligne da ganske dem hos *L. glabra*; ved mikroskopisk Undersøgelse og ved Paa-gyldning af caustisk Kaliopløsning kom tilsyne paa et lidet Parti af Skjællets yderste Del smaa Korn lig dem hos foregaaende Art, men lavere i Forhold til Bredden og med en dyb Indhulning paa Spidsen, hvorved de blive næsten ringformige som hos *L. mollis*. Hvad der imidlertid foruden Farven især synes at udmærke denne Art, som jeg heller ikke finder omtalt af Andre, er de Cilier, som bedække hele den overliggende Del af Skjællet ganske som hos Antinoë Sarsii Kindb., som dog udmærker sig ved sine ejendommelige Børster o. s. v. Disse ere hos nærværende Art ikke ulig dem hos *Lagisca propinqua*; de øvre ere mere el. mindre 2kløvne og krummede i Spidsen.

Farven hos dette Dyr er udmærket skøn. Den er hvid, hvilket vistnok, hvad ofte synes at være Tilfælde, staar i Forbindelse med dens Forekomst, idet den lever paa de hvide Koraller. Rygskjællenes Hvide skinner lidt i det lyst Blaalige med svag Perlemorglands. Hovedets Vedhæng ere rosenrøde, hvilken Farve undertiden strækker sig ind paa Hovedlappen og det forreste Par Rygskjæl. Børsterne ere guldgule, Kroppens Vedhæng hvide.

Jeg tilføjer en Diagnose af de 2 her omhandlede formentlig nye Arter:

Lænilla violacea (nov. sp?). Corpus oblongo — lineare antice obtusum postice attenuatum segmentis pedibus instructis (in bipollicari) 43. Lobus cephalicus paulo latior quam longior; oculi 2 antici magni laterales in media longitudine capitis siti, 2 postici in vertice prope basin lobi. Antennæ lobo cephalico, palpi illis duplo circiter longiores, cirri tentaculares fere longitudine palporum, omnes eciliati. Elytra, paria 15, subgelatinosa, in parte postica exteriori granulis digitaliformibus sub microscopio tantum visibilibus densissime obsita, præterea papillis majoribus lacrymeformibus prope marginem posticam seriatim instructa, ovato —

reniformia, totum dorsum, segmentis ultimis 4—5? exceptis, tegentia, haud ciliata. Setæ rami inferioris fere capillares apice bidentato, spinulis longioribus apicem setæ fere attingentibus. Setæ rami superioris illis multo breviores et crassiores, transverse spinulosæ. Color elytrorum rosaceo — violaceus; corpus supra rubro — fuscum margine fulvo, subtus albidum.

Habitat sinu Nidrosiensi prope Røberg inter ramificationes *Lophelie* proliferæ, profunditate circiter 130 usque ad 250 orgyarum, haud infrequens.

Lænilla ocularum (nov?). Corpus sublineare postice latitudine sensim decrescens segmentis setigeris (in sesquipollicari et ultra) circiter 40. Lobus cephalicus latitudine longitudinem æquans margine antico profunde inciso. Oculorum 2 antici in latere lobi paulo ante medium siti, 2 postici in vertice. Antennæ lobo dimidio longiores et dimidiam fere longitudinem palporum æquant. Elytra, paria 15, 1mo suborbiculari atque tribus ultimis subovatis exceptis, oblongo-reniformia, oculo nudo glaberrima ciliis sat crassis sub microscopio modo conspicuis in superficie postica instructa, granulis nonnullis minimis anuliformibus intermixtis, dorsum ut in præcedente tegentia. Setæ rami inferioris fere capillares apice vel integro vel obsolete bidentato. Setæ rami superioris illis multo crassiores et breviores transverse spinulosæ. Color totius corporis et elytrorum lacteus; appendices dilute rosacæ.

Longitudo speciminum maximorum 50 mm.

Hab. copiose eodem loco ac præcedens, profunditate 80—200 orgyarum nec non eodem modo ad propontorium Galgenes parochiæ Rissen.

Leucia nivea (Polynoë) M. Sars, (Zool. Undersøgelser i en Del af Thronhj. Stift, N. Mag. f. Naturvidsk. 12 B). *Leucia* Malmgr. Denne Art, som forhen blot sees at være fundet i 1 eneste lidet Exemplar (ved Bejan), er neppe sjelden her i Fjorden. Jeg har fundet den paa flere forskjellige Steder, saavel ved Indhered som ved Stadsbygden sidste Sommer; men da Kroppen let brister og Elytrerne let falde af, har jeg ikke kunnet undersøge disses Antal, der efter Sars's Beskrivelse skal være 16 Par. Imidlertid vise deres mikroskopiske Undersøgelse ganske den af ham beskrevne, ejendommelige Structur; flere ved Roden forbundne Smaapigge udgaa fra et af Tværbjælker bestaaende Grundstykke, der paa Skjællets Yderrand nærmer sig Kugleformen. Elytrernes Farve var dog ikke snehvid, men gul paa de levende Exemplarer, hvilke jeg i alle Tilfælde fandt krybende paa Spongier (40—130 F. D.); derimod ere de Korn, hvormed Rygskjællene ere bestrøede, og som giver den et særdeles skjønt Udseende, ganske snehvide. Et Exemplar, som er 36 mm., alt-

saa dobbelt saa stort som det oprindelige, har ligesom dette 40 Segmenter, et Antal der saaledes maa være constant.

Alentia gelatinosa (M. Sars), som idetheletaget forekommer temmelig sparsomt paa lavere Dyb, trafes ligeledes paa Rødbjergsgrunden.

Endelig maa af denne Familie omtales en Form, der ikke synes at kunne passe ind i nogen bestemt af de af Malmgren opstillede Slægter: Legemet er langstrakt (80 mm. l. og 8 à 10 mm. bredt med Børsterne); 15 Par Elytrær bedække omtr. de forreste 2 Trediedele af Kroppen, som har 55 børstebærende Segmenter, af hvilke de 25 bagerste ere ubedækkede af Rygskjællene. Den skulde saaledes efter Malmgren (cfr. Oversigtstabelen over Polynoinernes Inddeling) høre til denne Families anden Hovedgruppe, der har „Corpus elongatum, lineare, elytra solum in anteriore parte dorsi obvia; segmenta plura quam 45.“ Nærværende Form kan imidlertid ikke henføres til nogen af de i denne Gruppe opstillede Slægter (*Nemidia*, *Enipo*, *Polynoë* sens. str.), men kommer i mange Henseender nærmere flere af Slægterne i Malmgrens 1ste Hovedafdeling: I Hovedlappens og Øjnenes Stilling afviger den ikke fra Slægten *Lagisca* og de Arter af *Lænilla*, som i saa Henseende kommer denne sidste nærmest. I Børsterne, seede med ubevæbnet Øje, ligner den en *Eunoa*, idet nedre Fodknudes Børster hverken ere meget finere eller længere end de øvres samt i Spidsen ere hele, svagt og langt krogede ligesom hos sidstnævnte. Derimod ere øvre Fodknuders Børster regelmæssigt 2sidig sværdformede. Skjællene viste ved meget stærk Forstørrelse af haardere Dele langstrakt kegleformede, krogede og spidse Smaalegemer af samme Sort som hos *Lag. rarispina*, men meget længere i Forhold til sin Bredde, eller ganske lig dem, som efter Kindberg (*Eugenias Reise*) findes hos en tropisk Art, *Lepidonote indicus*. Af denne Form toges kun 1 Exemplar fra omtr. 250 Favnes Dyb i Rødbjergsbakken, paa en *Loph. prolifera*. Rygskjællenes Farve grønbrun, Yderranden cilieret.

Leanira tetragona (*Sigalion* Krøyer = *S. stelliferum* (Müll.) sec. Sars) toges i et, som sædvanligt afbrudt Expl., bestaaende af

180 Segmenter, paa det største Dyb, lidt over 300 F., udenfor Bakken.

Nephtys coeca (O. Fabricius) opgroves ogsaa ved Rødbjerg i Fjæren; den var anseet som et udmærket Fiskeagn under Navn af „Hvidmark“.

Notophyllum foliosum (Sars) toges i et Par Exemplarer paa Rødbjergsgrunden (25 F. D.); de ere af en stærk orangegul Farve og med graasorte Pletter paa Gjællebladene. Arten synes ikke at være fundet nordligere end ved Bergen.

Ophiodromus vittatus M. Sars var ikke sjelden paa Rødbjergsgrunden i Skallerne af *Cyprina islandica*.

Den ellers meget sjeldne *Staurocephalus erucæformis* Malmgr., der for lang Tid siden er fundet i Finmarken af Lovén og senere ifølge Meddelelse fra Prof. G. O. Sars af ham i et eneste Exemplar ved Lofoten, var i Rødbjergsbakken en af de mest characteristiske Former i Oculinernes Hulninger. Den opnaar her en Længde af 90 mm.

Blandt de i Oculinernes Forgreninger boende Orme var dog ingen hyppigere end *Leodice norvegica* (Lin.), som her opnaar en Længde af omkr. 400 mm. Denne ogsaa paa lavt Vand hyppigt forekommende og med Hensyn til Farven højst variable Nereide var i Oculinerne i Regelen hvid med Perlemorsglands, der spillede i alle Regnbuens Farver, samt med røde Gjæller; en ganske constant Varietet var den helt teglstenrøde. Artens massevisse Optræden her har en ikke ubetydelig Indflydelse paa Formen af Korallerne (*Lophelia* & *Amphelia*); det hudagtige Rør, som denne Orm bebor, ligger nemlig i alle Retninger indeni Korallerne og overklædes af deres Kalkafsondring.

Nerine foliosa M. Sars opspadedes i Fjæren paa Tutterøen.

Anmochares assimillis M. Sars forekom sammesteds (20 F. D.) samt paa Rødbjergsgrunden. Røret, som Dyret bebor, bestaar af tæt tagstenlagte eller næsten lodret stillede Skjælstykker og Sandkorn.

Terebella artifex M. Sars, (Zool. Iagt. ved Chrsund og Beian), som især er mærkelig ved de dichotomisk delte Forlængelser af det med Sand incrusterede Rør, og som if. Malmgren kun er

fundet i et Par Exemplarer, er en her i Fjorden hyppigt forekommende Art, især paa stort Dyb. Jeg traf den forrige Sommer i Beistadfjorden og dennegang saavel ved Tutterøen som især i Mængde langs Stadsbygden og Rissen; somoftest erholdes dog kun den øverste (forreste) Del af Røret, idet Dyret formodentlig trækker sig tilbage, medens Røret afskjæres ved Skrabningen. Kun faa levende Explr. erholdtes.

Sabella pavonia Malmgr. i stor Mængde i Rødbjergsbakken, især paa Svampebunden og med mere end fodslange Rør.

Euchone rubrocincta M. Sars forekom i Rødbjergsbakken, ved Røret fæstet til Oculiner, 80 F. D.

Dasychone decora Sars, som forhen kun synes at være fundet i den arctiske Region og if. Malmgr. neppe er forskjellig fra den ved Grønland og Spitsbergen fundne *Dasychone infarcta* (Krøyer), forekom ikke sjelden paa samme Maade som foregaaende og følgende Art, men paa større Dyb (150—250 F.)

Dasychone Dalyelli (Kølliker) Malmgr. D. argus Sars. Fandtes ret hyppigt fæstet til Oculiner og især ved Siden af Røret langs henad Stene.